

ta:ləkwɪs

ANTWOORDENBLAD Jaargang 2 / Nummer 9

Ieder vogeltje ...

1. Welke dieren kunnen wel 'praten' over dingen buiten het hier en nu?

b. Bijen.

Een Oostenrijkse bioloog ontdekte in de jaren veertig van de vorige eeuw dat bepaalde bijensoorten min of meer abstract kunnen communiceren. Een groep bijen die ergens nectar heeft gevonden, kan de andere bijen met een speciale dans 'vertellen' waar de nectar te vinden is. Met hun dans geven ze de richting en de afstand tot de nectar weer; ze hebben het dus over iets wat zich op een andere plaats bevindt.

<http://www.kennislink.nl/web/show?id=144326>

<http://www.bl.uk/collections/sound-archive/listintonature/specialinterestlang/langofbirds15.html>

Olympische Spelen

2. Kunnen Chinezen uit verschillende regio's elkaar begrijpen?

c. Ze verstaan elkaar niet, maar ze kunnen zonder problemen elkaars schrift lezen.

De verschillende Chinese talen worden in China vaak dialecten genoemd. Dit doen ze om de eenheid van China te benadrukken, hoewel de talen net zo veel van elkaar kunnen verschillen als Nederlands en Italiaans. In China hebben alle talen echter wel hetzelfde schrift. Dit komt doordat Chinese karakters een betekenis aanduiden en niet de bijbehorende klank. Eenzelfde karakter kan dus een heel andere klankvorm hebben in een andere taal, terwijl de betekenis gelijk blijft. Dit geldt niet voor het Nederlands en het Italiaans, omdat deze talen een alfabet gebruiken en daarmee klanken weergeven en geen betekenis.

http://www.ethnologue.com/show_country.asp?name=CN

http://nl.wikipedia.org/wiki/Chinese_talen

Neandertaal

3. Met welke klanken zouden zij minder moeite hebben gehad?

d. Stemloze medeklinkers (zoals p en t).

Hierbij heb je geen stem nodig. In tegenstelling tot deze stemloze medeklinkers worden stemhebbende medeklinkers gevormd door de lucht die uit de longen in het spraakkanaal wordt geperst, om de stembanden in trilling te brengen. Bij de uitspraak van klinkers zijn de stembanden per definitie in trilling. Het is gemakkelijk na

te gaan of een klank al dan niet stemhebbend is; als je het strottenhoofd ter hoogte van de stembanden met twee vingers omvat, voel je bij het uitspreken van een stemhebbende klank een trilling. Bij stemloze spraakklanken voel je niets.

<http://www.newscientist.com/channel/being-human/dn13672>

<http://www.elsevier.nl/nieuws/wetenschap/artikel/asp/artnr/199045/>

Ondertiteling

4. Waarom is er behoefte aan ondertiteling van Nederlandse programma's?

d. Voor doven en slechthorenden die de programma's willen volgen.

Vroeger werd van alle programma's op de publieke zenders ongeveer 60% ondertiteld en bij de commerciële en regionale omroepen bijna niets. Vanaf dit jaar moet dit echter veel meer gaan worden. Het ondertitelen van programma's is momenteel een zeer arbeidsintensieve taak. Met een programma van een half uur is een titelredacteur bijna een hele dag bezig. Wanneer bijna alle programma's op deze manier ondertiteld zouden worden, wordt dat voor de publieke omroepen onbetaalbaar. Daarom wordt er nu gekeken naar mogelijkheden om met behulp van spraak- en taaltechnologie Nederlands gesproken programma's sneller te ondertitelen.

<http://www.kennislink.nl/web/show?id=201387>

Surinaamse leenwoorden

5. Welk van de onderstaande Surinaamse woorden is van Nederlandse oorsprong?

c. Scotoe (politie).

Dit woord is namelijk afgeleid van het inmiddels verouderde Nederlandse woord *schout*. *Boeken (buku)* en *doekoe (duku)* zijn beide afkomstig uit het Sranantongo, de voertaal in Suriname.

Wiet komt van het Engelse woord *weed* voor onkruid.

http://surinaams.caribiana.nl/Cultuur/20080411_car_wsbn

Kamertaal

6. Welke ontwikkeling staat Remkes niet aan?

b. Er worden te veel beledigingen gebruikt.

Johan Remkes ergert zich aan alle beledigingen die tijdens Kamerdebatten over en weer vliegen. Politici maken elkaar tegenwoordig voor van alles uit, en dat past volgens de VVD'er niet bij de statuur van de Kamer. Remkes overweegt nu een voorstel in te dienen om ontoelaatbaar taalgebruik uit de Kamerdebatten te weren. Dat een formele omgeving zoals de Tweede Kamer vraagt om een heel ander taalgebruik dan wij in het dagelijks leven gewend zijn, blijkt wel uit het feit dat Geert Wilders onlangs op het matje werd geroepen toen hij het woord knetterger gebruikte. Dat vinden veel mensen toch niet echt 'ruw' taalgebruik.

http://www.trouw.nl/hetnieuws/nederland/article961525.ece/Remkes_wil_ruw_taalgebruik_in_Kamerdebatten_aanpakken

Computerspel

7. Wanneer leer je gemiddeld het hoogste aantal nieuwe woorden per dag?

d. Wanneer je leert praten.

Vanaf het moment dat je je eerste woorden leert spreken (zo rond je eerste verjaardag), gaat het vaak heel snel. Het begint met enkele losse woordjes, gevolgd door de zogenaamde tweewoord-fase, waarin deze woorden gecombineerd worden tot zinnen met een uiterst eenvoudige grammatica. In deze periode leer je in een korte tijd veel woorden (soms wel acht of tien per dag) en daarom spreken taalwetenschappers wel van de 'woordenschatexplosie'. Natuurlijk zal je woordenschat zich na deze periode nog je hele leven lang verder uitbreiden.

<http://www.kennislink.nl/web/show?id=201797>

<http://www.kennislink.nl/web/show?id=137568>

Tsjechische Kamertaal

8. Wat is er aan de hand?

b. De politici praten zo hard dat dit gehoorschade kan veroorzaken.

Dit is gebleken uit geluidsmetingen bij debatten in het parlement. De politicus die het meeste kabaal maakt is de sociaal-democraat David Rath met 112,7 decibel. Dat is te vergelijken met het geluid van een politiesirene of discomuziek. Dokters waarschuwen voor gehoorbeschadiging wanneer je voortdurend wordt blootgesteld aan een geluidsniveau van meer dan 90 decibel. De Tsjechische voorzitter van het parlement zal te luide speeches van politici voortaan onderbreken.

http://www.nrc.nl/buitenland/article1063842.ece/Tsjechische_politici_praten_gevaarlijk_hard

Partners

De Praktijk

natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Universiteit Utrecht
Faculteit Geesteswetenschappen

De Talenquiz is een initiatief van De Taalstudio en De Praktijk en wordt geschreven door De Taalstudio. De quiz wordt maandelijks gratis verstuurd naar de abonnees en daarnaast verspreid via www.taalstudio.nl, www.kennisnet.nl en www.kennislink.nl. De Taalstudio is volstrekt onafhankelijk in onderwerpkeuze, formulering en verwijzing. Op dit product zijn de Algemene Voorwaarden van de Taalstudio van toepassing.